

MENDITXIKI TRIANOKO MENDIETAN

Euskal Herriaren burdinaren ustiapena ohikoa izan da mendeetan zehar, baina leku bat bada benetan alpaga-rria, non burdin-meat zaritzak paisaia erabat eraldatu duen. Trianoko mendigune karstikoa da hori.

Gaur, Trianoko mendietako bi tontor eta bi meatz-e-aho ezagutuko ditugu Etxandarrirri mendi taldeko kideok. Urtarrilaren 28an gaude eta 2024. denboraldiko lehenengo irteera egin behar dugu. Peñas Negras Ekoetxearen hasi dugu txangoa, 4 zenbaldun "Goiaineko ustiatgeiak" ibilbidea oinarri gisa daukana.

Ibilbidea bereizten duten marka moreak jarraituz hasi gara eta, di-da batean, kontratu orduko, Peña Pastoreseko iparmendebaldeko mendi-lepora iritsi gara. Han, markak jarraitzeari utzi eta ezkerrera eginaz, zelaitik gora, hakoitzak bere erritmoa aldatzen egodituz, gailurrerantz abiatu gara: karehamizko tontor bat da Peña Pas-

tores (673 m). Mendebalderantz, Peña San Juan ikus daiteke; hegalderra, Eskababel bailara txikia eta izen bereko urmaela; ekialderantz, Picomayor, Picomenor eta Ganeran mendiek osatzen duten mendilerroa; iparmaldera, Kantauri itsasoa. Bi kilometro ere ez dugu egin eta gure lehenengo tontorra ospatzen ari gara.

Mendebaldeko magaletik jaitsi gara. Bidezidor argirik ez dagoenez, lauetan zehar bide balizatura itzuli gara. Bideak El Sauco iturriantz egiten duenean, zuzen mendebaldeantz abiatzen den bidea hartu dugu. Dena den, ez dugu luze iraun bide horretan. Bidea utzi eta sigi-sagatontorera iritsi gara: Peña San Juan (669 m). Enkarterrietako biela itzelak ditugu orain eta, buzoitik metro gutxira, mendia bi zatitan zatitzen duen Dolores meategiko arrakala ikusgarria.

Gailurraz gozatu ostean, igotako larreratik behera egin dugu balizatutako ibilbidearekin berriro bat egitera. Larreak amaitzean, ganaduak zuhaixken artean, zabaldutako bidezidor bat topatu eta iturrira heldu gara. Bertan hamaitetakoa egin dugu bertako ur zoragarria dastatuz.

Berniz martxan, segituan El Sauco meatze gunera heldu gara. Meatzarien etxeen hondakin batzuk gaindituta, kopeta-argiak piztu eta meategira sartu gara. Ehun bat metro makurtu barrik erraz egin ostean, argia ikusi dugu eta orain bai makurturik argirantz jo dugu. Sorpresai Zerura zabalten den arrakala erraldoi batera iritsita,

El Sauco iturria

aho bete hortzekin gelditu gara. Higadurak zizelkatutako formak ederrak dira eta argiak eta ilunak sortzen dituzten inudiak iluragariak. Une magiko hori luraren erraian zoragarria izan da.

Inten gara bada meategitik eta, bizi-tako emozioak ezabatu ezinik, Uralaga kobazulorantz abiatu gara. Magdalena izenarekin ere ezaguna da, bere sarreran. Magdalena baseliza dago eta. Uralaga y La Magdalena meatze kompainiaren bulego-eraikinen hondakinen ondotik pasa eta gutxira, Magdalena kobazulorantz hartzu dugu eta berehala Katilia izeneko

behatokira iritsi gara. Aldapa malikartsuan. Uralaga kobazulora jaitsi gara.

Sarrera ederra duka haitzuloak, 33 x 19 metrokoak. Historiaurrean jadanik gizakiek bertan bizi omen ziren. XIX. mendearen amaineran, Pepita Izeneko meatzearen zati bihurtu zen eta, horregatik, gaur, kobazulo bat baino gehiago meategi bateko galeriak ikusiko ditugu. Hemen, El Sauco baino askoz metro gehiago egin daitezke eta asko desfrutatu dugu iluntasunaz, batez ere gure kopeta-argiek deskubritzen zituzten forma eta koloreekin.

Kobazulotik intzerakoan, eguzkiak hamerrira ezin hobea egin digunez, bertan haziakdu dugu. Ostean, berrioz Katiluko behatokira igo eta handik ibilbide balizatura itzuli gara.

Bueltan, Eskababel bailaratxoa inguratuz, Eskababelgo osinaren gainera heldu gara eta han. Ubietarantz egin dugu beste meategiko arrakal batera heldu arte. Pitzaduran barrrena, haitzean zulatutako arku batekig igaro eta gero, zelaigune batera iritsi gara.

Zelaiak pasata, pinudi batean sartu eta garantz egin du bideak. Aldapa erosoa denez, berehala heldu gara La Breña mendileopora. Bertan, informazio-gune zabal bat dago eta, zuzenean Ekoetxera jaisten den pista zahela hartuta, lasai-lasai amaitu dugu shatzu egingo ez dugun gaurko ibilbide zoragarria.

Taldeosoa Peña Sanjuanei

